

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaisia jäte- ja kiertotalousasioita

Anna-Maija Pajukallio
2.3.2020 jätealan strateginen yhteistyöryhmä, YM

Esityksen sisältöä

- Komission vihreän kehityksen ohjelma (ylätaso)
 - osin VNK:n kalvoja lainaten
- Tiekartat, ohjelmat, strategiat, suunnitelmat (toimeenpanotaso)
- Jäte(tuote)säätely – pöydällä ja odotettavissa
- Järjestelmät
- Biojättekampanja
- (tarkemmin) kansallinen kiertotalouden edistämishjelma

European Green Deal - Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

COM(2019)640 final

”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on Euroopan uusi kasvustrategia. Sen avulla voimme vähentää päästöjä ja luoda samalla uusia työpaikkoja.”

Ursula von der Leyen, Euroopan komission puheenjohtaja

= uuden komission ensimmäinen merkittävä aloite

Kasvustrategiaa toteuttamalla EU aikoo:

- 1 Olla ilmastoneutraali 2050
- 2 Suojella ihmisiä, eläimiä ja kasveja vähentämällä saasteita
- 3 Auttaa yrityksiä globaaleiksi johtajiksi puhtaissa tuotteissa ja teknologioissa
- 4 Auttaa varmistamaan oikeudenmukaisen ja kaikki mukaan ottavan siirtymän

Vihreän kehityksen ohjelmaan sisältyy 48 toimenpidettä eri sektoreilla

Tiekartat, ohjelmat, suunnitelmat

- Komission kiertotalouden toimintasuunnitelma 3/2020
 - pitkä lista tehtävistä
- Komission kestävyyttä edistävä kemikaalistrategia 6/2020
- Kansallinen kiertotalouden edistämishjelma 1-12/2020 (HO)
 - muut sitä tangeeraavat ohjelmat
- Muovitiekartan toteuttaminen (HO)
- VALTSUn pikapäivitys
- Kemikaaliohjelman arviointi ja mahdollinen päivitys
- Biotalousstrategiapäivitys?

Jäte(tuote)säätelytyötä

PÖYDÄLLÄ OLEVAT ISOT HAASTEET

- **EU:n jätesäädöspaketin toimeenpano**
 - **HE + 10 kpl asetuksia**, syksyllä eduskuntaan, voimaan 1.1.2021?
 - edelleen poliittisessa harkinnassa => ei omaa esitystä
- **SUP-direktiivin toimeenpano (oma esityksensä)**
- **Sujuvoittamissäätelyä – MASA, Betoni-EoW**
 - Betoni-EoW mallikappale kansalliselle EoW-asetukselle, annetaan tulevan muutetun jätelain mukaan

MUODOLLISUUDET

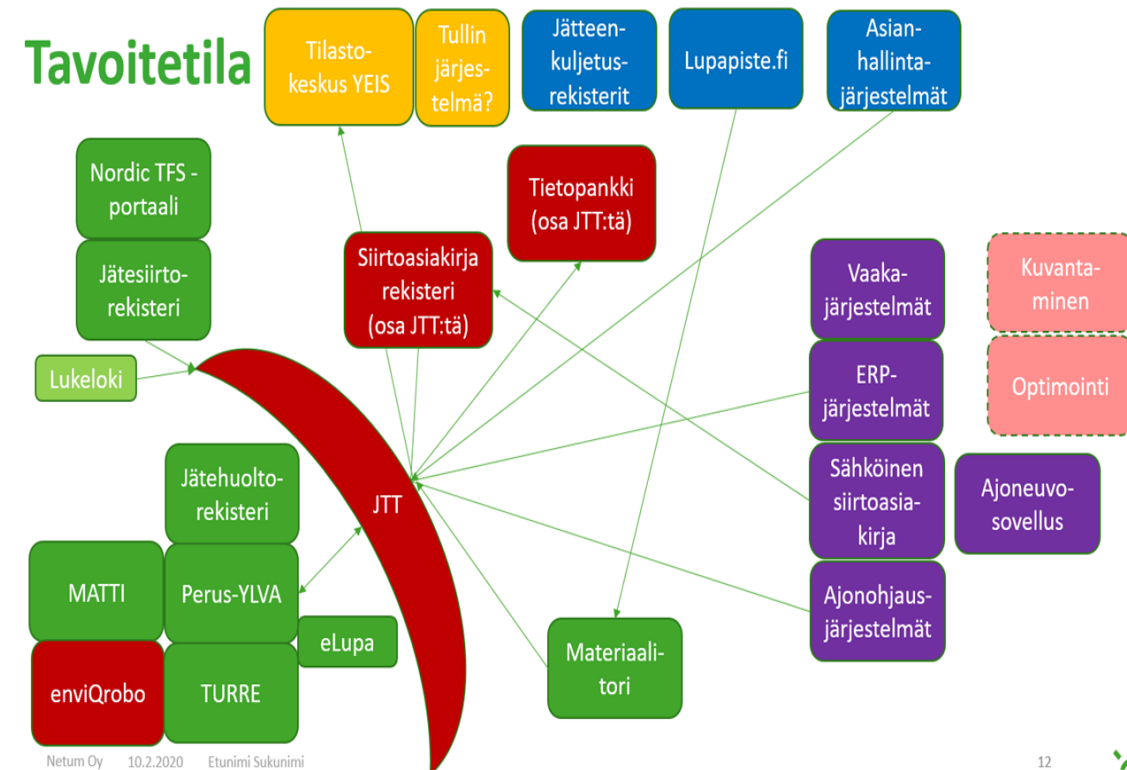
- VN-asetus romuautoista – muutos kevät 2020
- YM-asetus RoHS – kevät 2020

LISÄKSI

- Jätelain muutos koskien kunnallisen toimijan markkinaehtoisen toiminnan ulosmyyntirajaa (HO)
- Häiriötilanteiden jätehuoltoa koskevan HE:n viimeistely

Jäte- ja tuotetietojärjestelmä, Materiaalitori

- **Jäte- ja tuotetietojärjestelmä**
 - Esiselvitys valmistuu helmikuussa
 - Tarvittavaa tietojärjestelmäuudistusta aletaan toteuttaa vaiheittain tänä vuonna
 - aloitetaan siirtoasiakirjarekisterin toteutuksesta
 - Käyttäjryhmän kokoaminen
 - Hankintoihin 1 M€ vuosina 2020 ja 21 (HO)
- **Materiaalitorin kehittäminen, mm.**
 - kytkeminen Hilma-järjestelmään
 - ”raksa-pilotti”
 - teolliset symbioosit

EU-tuutista tulossa mm.

- Akkuja ja paristoja koskeva komission lainsäädäntöehdotus 10/2020
- EU:n tuotepolitiikkaa/säätelyä luvassa 2020 ja 2021
 - hyödyntää olemassa olevaa säätelyä, odotettavissa myös jotain kokonaan uutta (ml database)
- Poliittikapuitteet biopohjaisille muoveille ja biohajoaville muoveille 2020

- Vuosi 2021 mm.
 - Pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin uusiminen
 - ELV-direktiivin uusiminen
 - RoHS-direktiivin uusiminen
 - POPs-asetuksen jäteliitteiden uusiminen
 - Jätteen siirtoasetuksen uusiminen
 - Tekstiilistrategia
 - [Rakennettua ympäristöä koskeva strategia]

Kiertotalous ja verotus (HO)

KÄYNNISTETTÄVÄNÄ

- Jäteverolain muutos (VM) – kaatopaikkaveroa koskeva selvitys käynnisteillä
 - merkitys, kiertotalousnäkökulma

ALKAA TOSISSAAN HUHTIKUUSSA (Kaisu)

- VN-TEAS jätteenpolton ohjauskeinoista (mukana mm. verot ja green deal)

”MUOVIVERO”

Valtakunnallinen biojäte- ja ruokahävikki kampanja

- YM ja MMM rahoittavat koordinoinnin ja käyttäytymismuotoiluprojektin
 - **Käyttäytymismuotoiluprojekti**, jossa ratkotaan esimerkkikotitalouksien kanssa konkreettisia biojätteiden lajitteluun ja ruokahävikkiin liittyviä haasteita (YM, MMM ja KIVO). Tämä projekti on käynnistynyt.
 - **Viestintäkampanjan** suunnittelu käynnistyy **viestintätyöpajalla** huhtikuun lopulla.
 - Sovitaan: viestinnän tavoitteista, tarkemmista kohderyhmistä, keinoista, materiaaleista ja mahdollisesta visuaalisesta ilmeestä ja osallistujien toimien aikataulutuksesta.
 - Tärkeänä osana ovat kampanjan **osapuolten omat viestintätoimet** omassa yrityksessä/toimialalla.
- **Kampanjatoimia** toteutetaan porrastetusti **2020-2021**.

Kampanjan tavoitteet

- Nostaa **tietoisuutta** ruokahävikin vähentämisestä ja biojätteen lajittelusta
- **Vähentää ruokahävikkiä ja lisätä biojätteen lajittelua.**
- Lisätä **yhteistyötä elintarvikejätettä tuottavilla aloilla** ruokahävikinvähentämisen ja biojätteen lajittelun ympärillä
- **Yhteinen viestintäkampanja** takaa pitkäjänteisen, suunnitelmallisen viestinnän sekä sen suuremman vaikuttavuuden.

Mukana suunnittelussa tällä hetkellä

- Ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö
- Suomen Kiertovoima ry
- Ympäristöteollisuus ja –palvelut YTP ry
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Päivittäistavarakauppa ry
- Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry
- Myös muut elintarvikealalla ja jätealalla toimivat järjestöt ovat olleet kiinnostuneita hankkeesta.

Hallitusohjelma: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä

*”Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä vahvistetaan. **Hallituskaudella toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämishjelma mittareineen.** Ohjelmassa asetetaan tavoitteet, määritellään tarvittavat toimenpiteet ja varataan tarvittavat resurssit kiertotalouden edistämiseksi Suomessa.”*

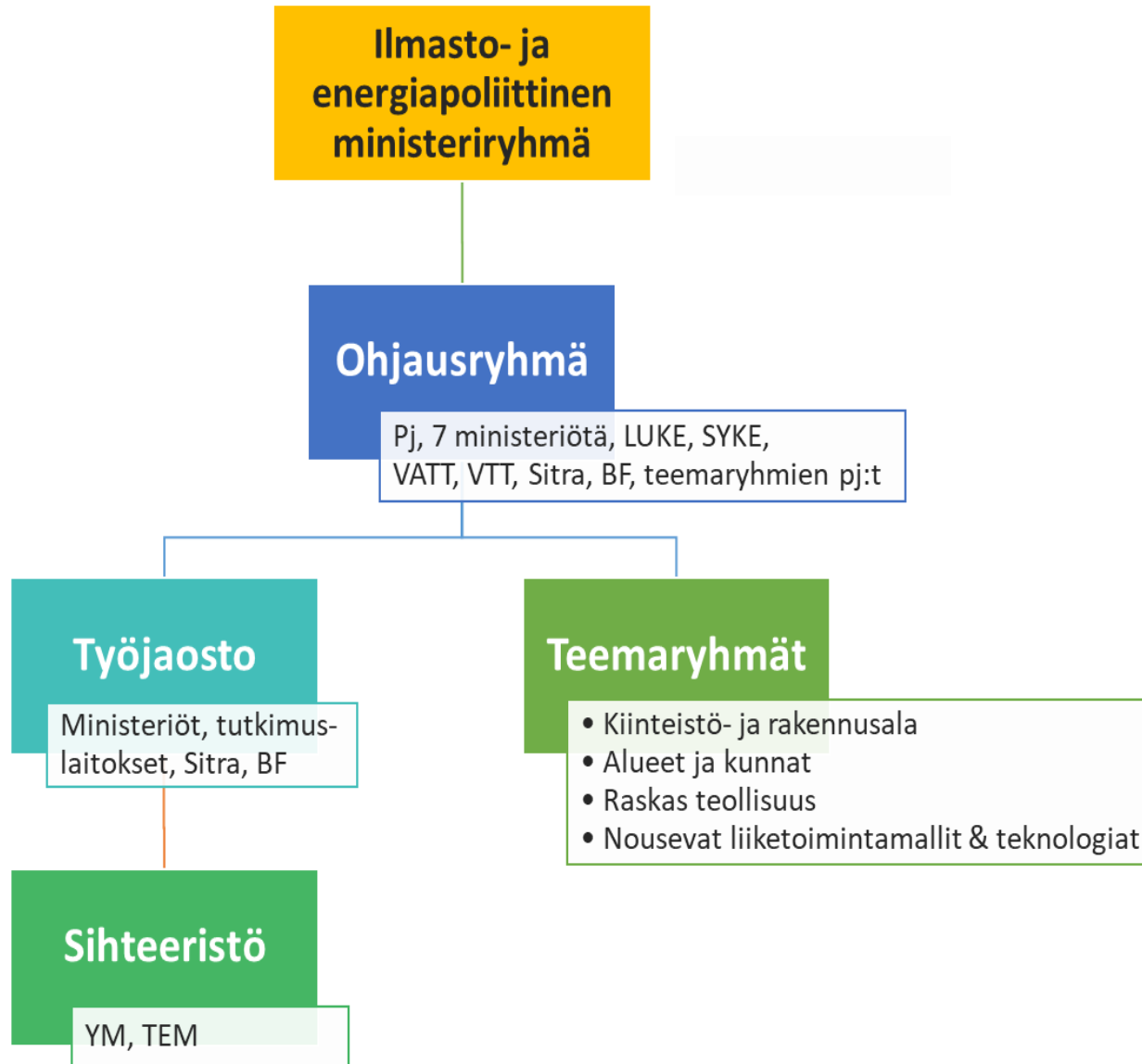
Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 3.6.2019

**OSALLISTAVA JA
OSAAVA SUOMI**

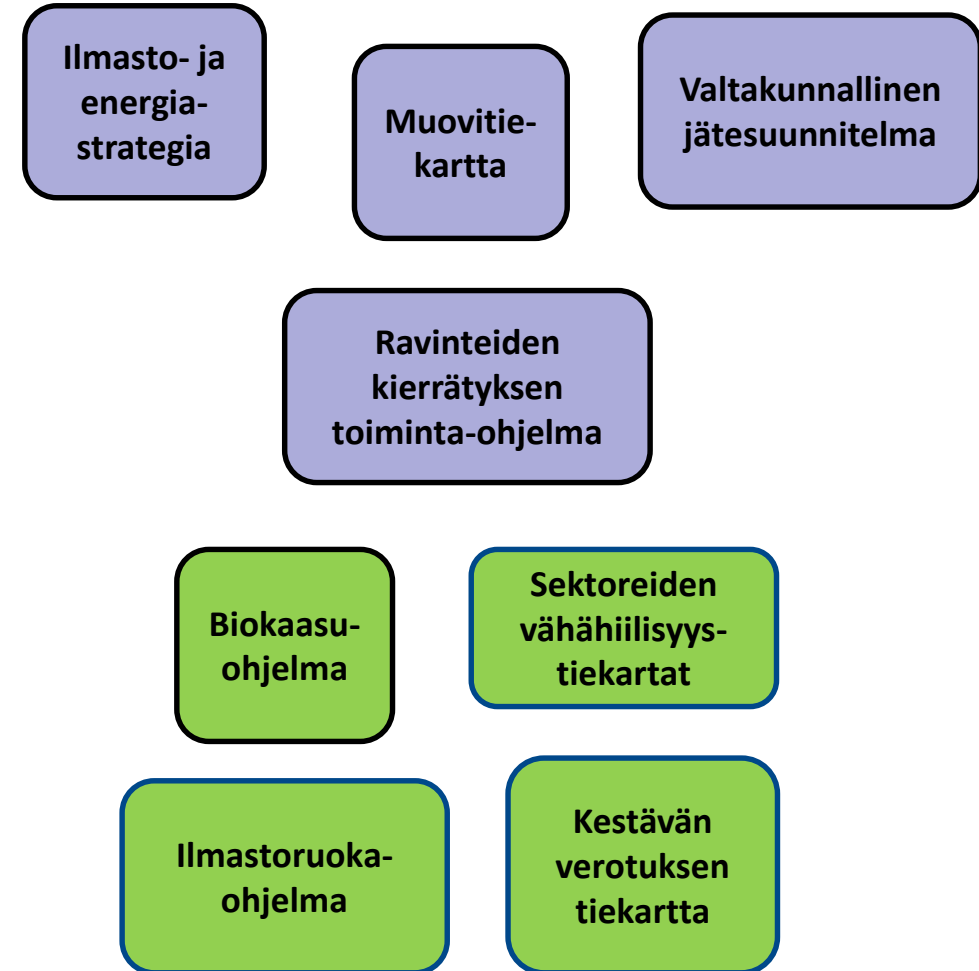
– sosiaalisesti, taloudellisesti
ja ekologisesti kestävä yhteiskunta

Kiertotalousohjelman organisointi

Muut HO-hankkeet,
joissa kytkentä kiertotalouteen

Teemaryhmät

1/2

Teemaryhmiä kootaan alansa asiantuntijoista ja aiheista, joiden valmistelu edellyttää erityisosaamista ja syvempää pohdintaa.

Teemaryhmiä voidaan koota myös ohjelmatyön aikana.

Jo sovitut teemaryhmät:

Kiinteistö- ja rakennusala

Tehtävä: Synnyttää ehdotus hallinnon ja yrityssectän toimenpiteistä, joilla kiinteistö- ja rakennusalan kiertotaloutta edistetään Suomessa. Tavoitteena on käynnistää alaa uudistavia demonstraatiohankkeita arvoketjun laajalla yhteistyöllä.

Puheenjohtaja: Jussi Aho, FIRA Oy

Kunnat ja alueet

Tehtävä: Löytää alueiden ja kaupunkien kiertotalouden edistämiseksi rohkeita uusia avauksia ja yhteistyömuotoja sekä toimenpiteitä, jotka samalla edistävät hiilineutraalisuutta, jätteettömyyttä ja globaalisti kestäväää kulutusta. Esittää keinoja edistää julkisten hankintojen vaikuttavuutta ja vahvistaa julkisen sektorin suunnannäyttäjän roolia ympäristöystävällisten ratkaisujen käyttöönottamisessa.

Pj: Kaupunginjohtaja Minna Arve, Turku

Raskasteollisuus/valmistava teollisuus

Tehtävä: Synnyttää ehdotus vaikuttavimmista hallinnon toimenpiteistä, joilla edistetään kiertotalouden toimintatapoihin siirtymistä Suomelle taloudellisesti merkittävillä, mutta resurssi-intensiivisillä valmistavan ja prosessiteollisuuden sektoreilla.

Pj: Kari Tuutti (Outokumpu)

Nousevat teknologiat ja uudet liiketoimintamallit

Tehtävä: Tunnistaa Suomen kannalta potentiaalisimmat kiertotaloutta edistävät nousevat teknologiat ja liiketoimintamallit. Synnyttää ehdotus vaikuttavimmista hallinnon ja yrityskentän toimenpiteistä, joilla kiertotalouden uusien ratkaisujen ja liiketoimintamallien yleistymistä sekä tuotteita korvaavien palveluiden kehittämistä voidaan edistää.

Pj: ?

Tavoitteena laaja osallistaminen – kiertotalous tehdään yhdessä

Ohjausryhmän odotukset ohjelmatyölle

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitokset
anna-maija.pajukallio@ym.fi
